

BEPERKT WEIDEN MET PRODUCTIEGROEPEN

Ir. P. J. M. Snijders

Voor een goed graslandgebruik is behalve de brutoproduktie ook de benutting van het gegroeide gras van belang. Hierbij gaat het enerzijds om een zo hoog mogelijke opname van goed gras door de koeien en aan de andere kant om zo laag mogelijke beweidingsverliezen. Zoals uit onderzoek van het IVVO (Meijs) blijkt, komt een ruim grasaanbod een hoge opname ten goede. Om de beweidingsverliezen zo laag mogelijk te houden moet het grasland echter kort worden afgeweid.

Het naweiden van een perceel met droge koeien en jongvee is evenals het weiden van melkvee in produktiegroepen mogelijk een oplossing.

In produktiegroepen dag en nacht weiden betekent dat twee keer per dag twee koppels koeien van en naar huis moeten worden gebracht. Door de dieren beperkt te weiden, 1 koppel overdag en de andere 's nachts, kan dit bezwaar worden verminderd. Het is bekend dat het vooral bij zeer hoge temperaturen een voordeel kan zijn de dieren 's nachts te weiden. Voor normale omstandigheden zijn er echter nog enige vragen over nachtelijke weidegang. Daarom is in 1980 en 1981 het 's nachts en overdag weiden vergeleken.

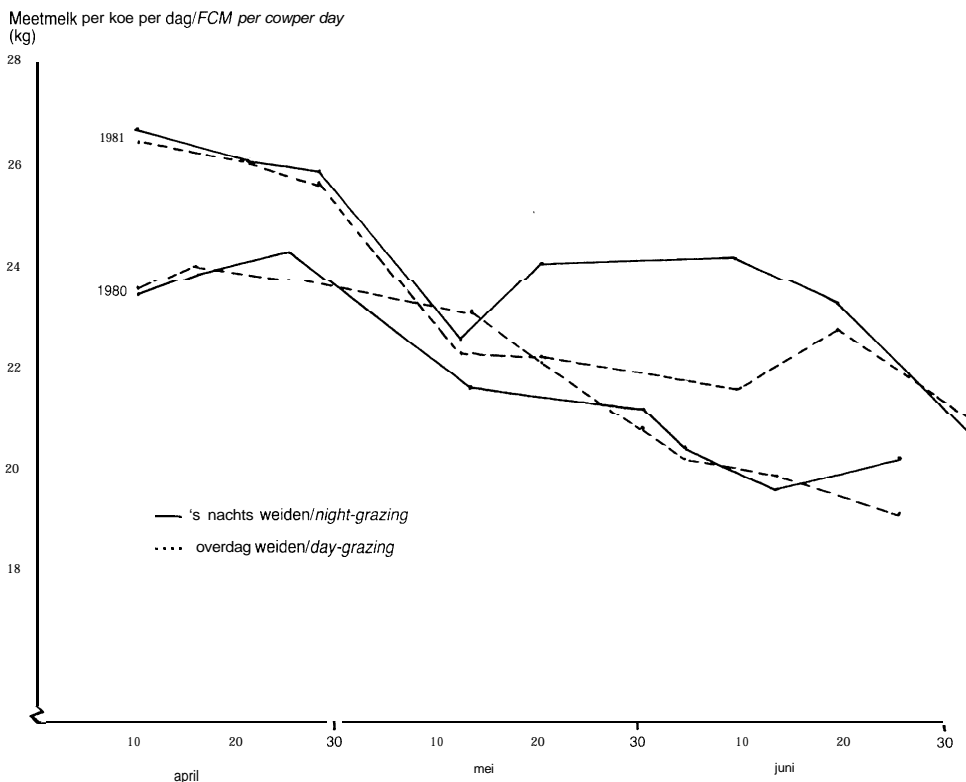
Proefopzet

De proef werd uitgevoerd met 2 vergelijkbare koppels koeien van elk ca. 20 dieren in de periode vanaf begin mei tot begin juli. Er werd in deze proef niet uitgegaan van produktiegroepen, maar van vergelijkbare koppels koeien om een eventueel nadelig effect van 's nachts weiden vast te kunnen stellen. Voor de praktijk is het de bedoeling om de hoogst produktieve groep de toppen te laten vreten op het gunstigste deel van de dag. De „daggroep” had 8 uur weidegang per dag, vanaf half acht 's morgens tot half vier 's middags. De „nachtgroep” weidde vanaf vijf uur 's middags tot zes uur de volgende ochtend, totaal ca. 13 uur.

De daggroep werd 's morgens het eerst gemolken en 's avonds het laatst zodat deze groep een iets gunstiger melkinterval had. Aan de op stal staande dieren werd dagelijks 2 kg droge stof uit snijmais per dier bijgevoerd. In de melkstal kregen alle dieren lokbrok. In 1980 werd aangenomen dat dit rantsoen voldoende was voor een melkproduktie van 20 kg (vaarzen 18 kg). In 1981 was het rantsoen voldoende voor een produktie van 22 kg melk. Dit is vergelijkbaar met de normen voor dag en nacht weidegang. Hoogproduktieve koeien kregen per 2 kg meer melk 1 kg krachtvoer extra tot een maximum van 6 kg per dag. De gemiddelde krachtvoergift (inclusief lokbrok) voor de dag- en nachtgroep was in 1980 resp. 2,5 en 2,4 kg per dier per dag en in 1981 in beide groepen 2,4 kg per dier per dag. In 1980 was het in het eerste deel van de proefperiode zonnig en droog, in 1981 viel daarentegen tijdens de proef nogal wat regen.

Resultaten

Het produktieverloop van beide groepen is in figuur 1 weergegeven. De gemiddelde produktie in de proefperiode is vermeld in tabel 1.

Figuur 1 Melkproductieverloop van 's nachts en overdag weidende koeien/course of milk production of night-grazing and day-grazing dairy cows

Tabel 1 Gemiddelde productie bij overdag en bij 's nachts weiden

		's Nachts weiden	Overdag weiden
1980	Melk (kg)/milk	20,3	20,1
	Meetmelk (kg)/FCM	20,5	20,6
1981	Melk (kg)/milk	23,8	22,5
	Meetmelk (kg)/FCM	23,4	22,5
		<i>Night-grazing</i>	<i>Day-grazing</i>

Table 1 Average milk yield with day grazing and night grazing

De tabel laat in 1980 geen verschil in melkproductie zien, terwijl in 1981 de productie van de groep die 's nachts weidde iets hoger was. Omgerekend naar meetmelkproductie (4% vet) bleek dit verschil in productie echter niet meer betrouwbaar. Het verloop van de melkproductie is in 1980 normaal. In 1981 blijft de groep die overdag weidde tijdelijk wat achter zonder dat daarvoor een duidelijke reden is. Er zijn geen aanwijzingen dat het bijvoeren van een geringe hoeveelheid snijmais (2 kg ds) zonder krachtvoeraanvulling in 1981 tot een belangrijke produktiedaling geleid heeft.

Groepswisseling

Om na te gaan of groepswisseling (dus ook een overgang van dag naar nacht weiden of omgekeerd) invloed heeft op de melkproductie werden beide jaren op het eind van de proefperiode een aantal dieren gewisseld. De gemiddelde productie van twee melkcontroles vóór en na de wisseling zijn vermeld in tabel 2.

Zoals uit tabel 2 blijkt heeft wisseling van groep weinig effect op de melkproductie. In 1980 was de daling in melkproductie van de dieren die in plaats van overdag 's nachts gingen weiden 0,4 kg hoger dan bij de dieren die overdag bleven weiden. In 1981 was de daling bij de dieren die 's nachts gingen weiden echter 1,3 kg minder. Bij de overgang van 's nachts weiden naar overdag weiden in 1981 was het verschil slechts 0,1 kg.

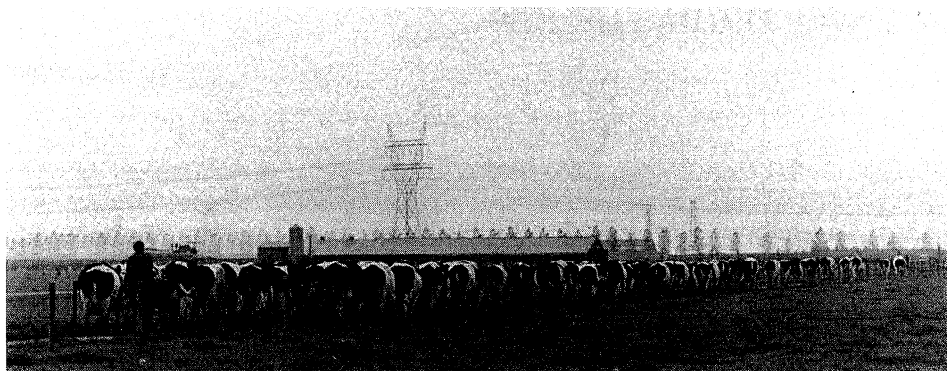
Andere aspecten

Omdat er geen vergelijkbare groep volgens een normaal omweidingssysteem geweid is kan er weinig gezegd worden over de graslandbenutting en de melkproductie ten opzichte van normaal omweiden. Wel kan in de praktijk bij inscharen in te lang gras vermoedelijk wat „scherper” worden geweid als met een laagproductieve groep wordt nageweid. Het is nog de vraag of door een eventuele betere afstemming van de graskwaliteit op de melkproductie van de hoogproductieve groep met minder krachtvoer kan worden volstaan. Vooral in perioden met een kwalitatief minder grasaanbod zou dit mogelijk het geval kunnen zijn. Omdat de dieren in produktiegroepen ingedeeld zijn is het dan minder bezwaarlijk om ook in de zomer de hoogproductieve groep krachtvoer aan het voerhek te geven en geen krachtvoer meer te verstrekken in de melkstal. De extra tijd, die nodig is voor het ophalen van een tweede koppel koeien, wordt ten dele gecompenseerd doordat de groepen kleiner zijn. Dit geldt ook voor het wisselen van groepen tijdens het melken, omdat de koeien nu ongeveer gelijktijdig uit zullen zijn. Omdat 's zomers steeds slechts de helft van de stal benut wordt, is er wat minder strooisel nodig. Bij 's nachts opstallen, in vergelijking met dag en nacht weidegang, wordt normaal extra krachtvoer gegeven wat leidt tot iets hogere voerkosten. Wanneer als compensatie van de kortere beweidingduur een geringe hoeveelheid snijmais wordt verstrekt, valt het soms niet mee het voer broeivrij te houden.

Tabel 2 Gemiddelde productie vóór en na groepswisseling van een aantal koeien

Weiden	Productie		
	voor wisseling	na wisseling	daling
1980 (kg melk/milk)			
dag-dag <i>day-day</i>	19,2	18,3	0,9
dag-nacht <i>day-night</i>	18,2	16,9	1,3
1981 (kg meetmelk/FCM)			
nacht-nacht <i>nigh t-night</i>	23,2	21,2	2,0
nacht-dag <i>nigh t-day</i>	17,9	15,8	2,1
dag-dag <i>day-day</i>	16,5	14,4	2,1
dag-nacht <i>day-night</i>	21,0	20,2	0,8
<i>Grazing</i>	<i>before change</i>	<i>after change</i>	<i>decline</i>
		<i>Production</i>	

Table 2 Average production before and after change of group of a number of dairy cows.

Bij het beperkt weiden met produktiegroepen kan één groep overdag en één groep 's nachts worden geweid. Er hoeft dan telkens maar één groep koeien opgehaald te worden.

With restricted grazing in production groups it is possible to give day grazing to one group and night grazing to the other. Only one group of cows has to be brought home for each milking time.

Samenvatting

Hoewel het weiden in produktiegroepen mogelijk wat voordelen biedt ten opzichte van weiden in één groep is de extra benodigde arbeid een groot bezwaar. Dit bezwaar is gedeeltelijk te ondervangen door één produktiegroep overdag te weiden en de andere 's nachts. In twee proeven op de Waiboerhoeve werd weidegang overdag (8 uur) en 's nachts (13 uur) in de periode april-juli vergeleken. De melkproduktie bleek bij 's nachts weidegang niet lager te zijn. Het is niet bekend of dit bij een kortere beweidingsduur 's nachts en onder slechtere weersomstandigheden in de herfst ook zo zal zijn.

Summary

Though grazing in production groups possibly gives advantages with regard to grazing in one group, extra labour which is necessary is a great difficulty. An improvement might be day-grazing for one group and night-grazing for the other group. Day-grazing (8 hours) and night-grazing (13 hours) have been compared on the Waiboerhoeve in two experiments from April until July. Milk production appeared not to be reduced by night-grazing. It is uncertain if milk production will be on the same level with less hours night-grazing or with cold and wet weather in autumn.